

Τράπεζα Θεμάτων Αρχές Φιλοσοφίας Β' Λυκείου

GI_V_FIL_0_14526

ΘΕΜΑ 103^ο**ΟΜΑΔΑ Α****ΘΕΜΑ Α1**

1α. Να επιλέξετε και να γράψετε την ορθή απάντηση για καθεμιά από τις ακόλουθες ερωτήσεις:

I. Η μεταφυσική ως κλάδος της φιλοσοφίας έχει ως αντικείμενο:

- α.** τη βαθύτερη υφή της πραγματικότητας
- β.** τη γνώση και τη δυνατότητα απόκτησής της
- γ.** τις αρχές που πρέπει να ρυθμίζουν τις πράξεις μας

II. Στους κλάδους της φιλοσοφίας σήμερα δεν ανήκει:

- α.** η μεταφυσική
- β.** η αξιολογία
- γ.** η ψυχολογία

III. Η μοντέρνα τέχνη δίνει έμφαση:

- α.** στην έννοια του «ωραίου»
- β.** στην έννοια του «υψηλού»
- γ.** στην έννοια της «αυτοαναφορικότητας»

IV. Το πολίτευμα στο οποίο οι εκλεγμένοι άρχοντες δεσμεύονται και από την εντολή των ψηφοφόρων και από τις διατάξεις του ισχύοντος συντάγματος καλείται:

- α.** θεοκρατία
- β.** φιλελεύθερη δημοκρατία
- γ.** εθνικοσοσιαλισμός

V. Στον συλλογισμό «οι γύπες είναι πουλιά, οι γύπες είναι σαρκοβόρα, άρα μερικά σαρκοβόρα είναι πουλιά» ο «μέσος όρος» είναι:

- α.** τα πουλιά
- β.** οι γύπες
- γ.** τα σαρκοβόρα

(μονάδες 10)**ΘΕΜΑ Α1****1α**

1-α, 2-γ, 3-β, 4-β, 5-β

1β. Να αποδώσετε το φιλοσοφικό περιεχόμενο των όρων: δυϊσμός (πλατωνικός), ορθολογισμός (ρασιοναλισμός), ηθική φιλοσοφία.

(μονάδες 15)

1β

Δυϊσμός: Η θεωρία του Πλάτωνα για την ύπαρξη δύο κόσμων, του κόσμου των ιδεών, και αυτού των αισθητών πραγμάτων πάνω στην οποία στηρίζει την απόκτηση της γνώσης.

Ορθολογισμός: Η φιλοσοφική θεωρία σύμφωνα με την οποία η γνώση μας για τον κόσμο προέρχεται κυρίως από τον ίδιο τον ορθό λόγο και τα βασικά της στοιχεία μπορούν να αναζητηθούν στο νου μας. Η γνώση αυτή μπορεί να αποκληθεί a priori ή προ-εμπειρική, αφού φαίνεται να είναι δυνατή πριν ή ανεξάρτητα από οποιαδήποτε εμπειρία.

Ηθική φιλοσοφία: Μία από τις κατηγορίες φιλοσοφίας που περιλαμβάνονται στον βασικό κλάδο της φιλοσοφίας, την αξιολογία.

ΘΕΜΑ Α2

ΘΕΜΑ Α2

2α. Πώς, σύμφωνα με τους εμπειριστές φιλοσόφους, φτάνουμε στις καθολικές έννοιες; Να χρησιμοποιήσετε ένα παράδειγμα.

(μονάδες 12)

2β. Ως προς τι διαφέρουν οι αντιλήψεις περί κοινωνικού συμβολαίου που διατυπώθηκαν από τον Χομπς και τον Ρουσό;

(μονάδες 13)

2α

Για τους εμπειριστές φιλοσόφους όταν σκεφτόμαστε ένα τρίγωνο, σχηματίζουμε στο μυαλό μας μια εικόνα για κάποιο τρίγωνο και φροντίζουμε να χρησιμοποιούμε για τον σχηματισμό αυτής της εικόνας μόνο τα χαρακτηριστικά που είναι κοινά σε όλα τα τρίγωνα. Ωστόσο, κάθε εικόνα δεν παύει να είναι κάτι το ατομικό, κάτι που αφορά το μεμονωμένο άτομο. Αυτό που έχουμε στο μυαλό μας είναι η σκέψη για τη λευκότητα και όχι η λευκότητα ως ουσία. Αν η καθολική έννοια «λευκό» ήταν σκέψη, τότε οι καθολικές έννοιες δε θα ήταν ίδιες για όλους μας, αφού οι σκέψεις διαφέρουν από άνθρωπο σε άνθρωπο.

2β

Κατά τον Χομπς, ο μόνος τρόπος να προστατευτούμε από την ανεξέλεγκτη επιδίωξη της ικανοποίησης εγωιστικών συμφερόντων σε βάρος άλλων – επιδίωξη που χαρακτηρίζει όλους τους ανθρώπους – είναι εκχωρήσουμε την εξουσία της διακυβέρνησης σε μια κεντρική αρχή η οποία θα επιβάλλει την τάξη και θα ρυθμίζει τις σχέσεις μας έτσι ώστε να αποφεύγονται οι συγκρούσεις και να ικανοποιούνται οι βασικές μας ανάγκες.

Ο Ζαν Ζακ Ρουσσό, οδηγήθηκε στο συμπέρασμα πως σε τελευταία ανάλυση κυρίαρχη είναι η γενική βούληση, που εκφράζεται μέσα από τη συμφωνία για τη μορφή διακυβέρνησης. Ανεξάρτητα από το αν η επιβολή αυτής της βούλησης διασφαλίζει πάντοτε όλα τα δικαιώματα των πολιτών, όπως τα αντιλαμβανόμαστε σήμερα, η αναφορά στη συναίνεση της πλειονότητας των πολιτών καταδεικνύει την προοδευτική επικράτηση και δικαιολόγηση δημοκρατικών αντιλήψεων.